

SPOLOK PRIATEĽOV TURZOVKY INFORMUJE

ROČNÍK XIX.

č.3 (216)

Pripravil: IVAN GAJDIČIAR st.

Vo februárovom vydaní týchto INFORMÁCIÍ sme podľa údajov databázy Vojenského ústredného archívu v Prahe – vojenského historického archívu, uverejnili zoznam turzovských rodákov, príslušníkov Čs. légii v Rusku, Francúzku a Taliansku. Chceli sme tým doplniť kapitolu TURZOVČANIA NA BOJISKÁCH SVETOVÝCH VOJEN v nami vydanej monografii TURZOVKA krížom – krážom (2010), ktorá problematiku legionárov dostatočne nevyčerpala. Uverejnením zoznamu sme tak vzdali úctu všetkým, ktorí boli možno aj neprávom zabudnutí a s vdakom sme pripomenuli ich zásluhy o vznik prvej Československej republiky (1918). V tej súvislosti sme pripomenuli aj činnosť Miestnej jednoty čsl. obce legionárskej v Turzovke. Dnes prinášame dôkaz o jej existencii uverejnením fotokópie jedného členského preukazu ako potvrdenie nášho predpokladu, že v Turzovke a okolí ešte stále existujú mnohé hmotné pamiatky na tunajších legionárov, ktoré by sme radi získali pre zbierku Mestského múzea Karola Točíka v Turzovke.

TURZOVSKÍ LEGIONÁRI (2)

V dohľadnom čase uverejníme na tomto mieste profil – medailón nášho priateľa a spolupracovníka, zberateľa Jána Halagačku z Klokočova – Riečok. Z jeho súkromnej zbierky dnes uverejňujeme dve fotografie, ktoré majú byť akýmiś návodom – názorom pomocou o tom, o aké predmety má naše múzeum záujem. Samozrejme, aj naďalej trvá záujem múzea o dobové fotografie, korešpondenciu, ale tiež spracované či vyzprávané príbehy, spomienky a pod., o ktoré sa potom radi podelíme aj s našimi čitateľmi.

Vo februári uverejnený zoznam legionárov obsahoval iba priezviská a mená legionárov, ktorí majú v rodnom liste zapísanú Turzovku ako miesto svojho narodenia. Dnes tento zoznam dopĺňame o meno

FRANTIŠEK KRAUS.

Narodil sa 6. januára 1890 v Bystřici pod Hostýnem, Narukoval do rakúsko – uhorskej armády, mal hodnosť „vojak“. Jeho prvým aj posledným útvárom v rak. - uh. armáde bol 3. pomocný pluk. Bol zajatý 4.7.1916 v obci Bučač, do légii sa prihlásil v obci Otýnčice. Jeho prvým

útvárom v légii v Rusku bol od 30.6.1917 záložný prápor, aj tu mal hodnosť vojaka. Jeho posledným útvárom v légii bola int. 1. strelčácka divízia. V légii skončil 13.9.1920, kedy bol demobilizovaný.

FRANTIŠEK KRAUS bol pánskym holičom a kaderníkom. Do Turzovky sa prisťahoval po skončení prvej svetovej vojny s manželkou Máriou Krausovou, rodenou Kaspríkovou, nar. 1899 vo Vsetíne, krajčírku. Už ako člen Miestnej jednoty čsl. obce legionárskej síl v Turzovke – ústredí

zriadil dielňu – holičstvo a kaderníctvo. Manželka Mária (viď foto) mala samostatnú krajčírsku dielňu. V Turzovke sa im narodili tri dievčatá – Mária (1920), Irena (1922) a Zdenka (1932). Najstaršia dcéra sa vydala za Luľáka, ktorý pracoval v dielni Františka Krausa ako holič – tovariš.

Legitimace platná jen tehdy, jsou-li v rubrikách vylepeny členské známky.

VÝZVA

2%

Spolok priateľov Turzovky aj pre tento rok splnil všetky podmienky na to, aby sa stal prijímateľom 2 % podielu zaplatených daní z príjmov právnických a fyzických osôb.

Ziadame všetkých členov Spolku, ale aj našich čitateľov, sympatizantov, partnerov a sponzorov, aby pri podávaní vlastného daňového priznania za rok 2016, nezabudli do rubriky VYHLÁSENIE, ako prijímateľa podielu uviesť naše občianske združenie. Príjem z 2 % podielu je významnou zložkou nášho skromného rozpočtu, z ktorého realizujeme

všetky naše aktivity. Každému, kto sa rozhodne venovať nám svoj podiel, rovnako aj Vaším rodinným príslušníkom, priateľom a známym, ktorých v našom mene vyzvete na takúto pomoc, budeme vďační. Okrem Vášho šlachetného úmyslu prispieť na dobrú vec je však potrebné, aby ste do príslušného VYHLÁSENIA v tlačive daňového priznania uviedli tieto požadované údaje:

IČO: 3 6 1 4 4 5 1 7 Právna forma: OZ podľa zákona č. 8/1990 Zb.

Obchodné meno (názov): SPOLOK PRIATEĽOV TURZOVKY

Ulica: Jašíkova Číslo: 56 PSČ: 023 54 Obec: Turzovka

Aktuálne informácie o činnosti nášho Spolku nájdete na webových stránkach www.spolokpriatelovturzovky.sk
Korešpondenciu zasielajte na e-mail: gajdicjar@tmn.sk

PRIPOMÍNAME SI

Uplynulo 200 rokov od času, čo sa v Liptovskom Mikuláši narodil

J.B.KLEMENS, maliar, sochár, stavitel'

Skončil pražskú maliarsku akadémiu (1843), bol zakladajúcim členom Matice Slovenskej. Počas pobytu na Kysuciach sa zdržiaval v Turzovke u národovca Františka Taganyho, ktorý mu poskytoval pohostinstvo a sprostredkoval maľovanie obrazov pre kostoly. V rokoch 1860 – 1882 na Kysuciach vytvoril 27 obrazov, u ďalších štých sa jeho autorstvo predpokladá. V Turzovke je od neho oltárny obraz Nanebovzatia Panny Márie, Ružencová Panna Mária (1875), Drotárska zástava (1876), 3 obrazy cirkevných otcov (1878), 14 obrazov Krížovej cesty (1880) a Panna Mária (1871), v Korni Srđce Ježišovo (1882). Zaoberal sa aj sochárstvom, stavitel'stvom, botanikou, mineralógiou a chémiou. Publikoval vo viacerých, aj v zahraničných časopisoch. Zomrel v roku 1883 vo Viedni.

Pred 135 rokmi sa v Turzovke narodil

JUDr. JÁN SEKÁČ, verejný činiteľ

Jeho otcom bol Ján Sekáč, matkou Vilma, rodená Beloniová.. Študoval na gymnáziu v Žiline a Nitre, právo v Bratislave a Kľuži. Sudcovsko – advokátsku skúšku zložil v Budapešti. Po vojenskej službe od roku 1905 bol dobrovoľníkom pri vojsku ako vojenský sudca. V roku 1918 sa stáva štábnym kapitánom justičnej služby v čl. armáde. Po vzniku ČSR bol advokátom v Košiciach, v roku 1919 aj županom Abovsko – Turnianskej župy, v rokoch 1922 – 1926 Podtatranskej župy. Od roku 1926 bol prednostom oddelenia ministerstva vnútra, od roku 1929 prednostom samosprávnej skupiny krajského úradu, potom krajským viceprezidentom v Bratislave. Na dôchodok odišiel v roku 1937. Bol jedným z prvých slovenských, právnických kvalifikovaných administratívnych odborníkov v 1. ČSR a prvým predstaviteľom čl. vlády v Košiciach. Zomrel v januári 1964 v Bratislave.

Pred 110 rokmi sa v Turzovke narodil

IMRICH ŠTETINA, operný spevák

Jeho otcom bol Imrich Štetiina, matkou Mária, rodená Marčíšová. Absolvoval Obchodnú akadémiu v Bratislave (1925), popri zamestnaní súkromne študoval spev. Konkurzom získal miesto v Čsl. rozhlas, v Bratislavskom speváckom zbere. S ním prešiel v roku 1957 do Slovenskej filharmónie. Spieval zborové i sólové partie a absolvoval množstvo zahraničných koncertov - v Bergane, Miláne, Messine, Palerme.. Pôsobil aj ako člen komorného telesa Slovenski madrigalisti a zúčastnil sa mnohých zahraničných festivalov. Bol aj členom Speváckeho zboru slovenských učiteľov a Bratislavských učiteľov. Zomrel v roku 1977, pochovaný je na Martinskem cintoríne v Bratislave.

Pred 110 rokmi sa v Turzovke narodil

DOMINIK GREGUŠ, športovec, zápasník

Zomrel 17.1.2008 v Kysuckom Novom Meste vo veku nedožitých 101 rokov. Bližšie o ňom publikujeme v monografii TURZOVKA krížom – krážom na str. 370.

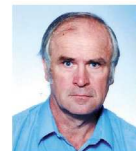
Pred 80 rokmi sa v Turzovke narodil

FRANTIŠEK HRTÚS, maliar

Jeho otcom bol František Hrtús, matkou Dorota, rodená Korčeková. Vychodil strednú školu v Liptovskom Mikuláši, pracoval v moravských baniach. Pedagogickú fakultu v Trnave, odbor výtvarná výchova ukončil v roku 1966. Učil a žil v Modre, maľbe a grafike sa venoval popri zamestnaní. Po úspešných výstavách začal pracovať ako umelec v slobodnom povolani. V jeho tvorbe možno rozoznať tri prúdy – dekoratívizmus inšpirovaný ľudovým umením, od polovice sedemdesiatych rokov sa venoval realistickému krajinomalbe, portrétu a zátišiu. V posledných rokoch svojho života sa orientoval na prírodný detail. Zomrel v Modre v roku 1997.

BLAHOŽELÁME

V marci oslávia okrúhle a polokrúhle životné jubileá členovia Spolku

Ing. VLADIMÍR J. DLHOPOLČEK,
HLOHOVEC

JÁN MUDRÍK,
Turzovka

Jubilantom želáme všetko najlepšie, najmä pevné zdravie a do ďalších rokov veľa úspechov a rodinnej pohody.

POĎAKOVANIE

Daňový úrad Žilina, pobočka Čadca podľa § 50 ods. 8 zákona č. 595/2003 Z. z. o daní z príjmov v znení neskorších predpisov, po súhlase daňovníka, nám po prvý raz oznámil údaje daňovníkov, ktorí Spolku v kalendárnom roku 2016 poukázali podiel zaplatenej dane a my sme radi, že našim darcom môžeme následne aj takto verejne poďakovať. V minulom roku darcami boli

Redl, s.r.o. Turzovka, Ján Mravec, Žilina, MUDr. Pavol Dlhopolček, PhD., Banská Bystrica, Juraj Ziačik, Martin, JUDr. Pavol Polka, Žilina, STAVOSPOL, s.r.o. Turzovka